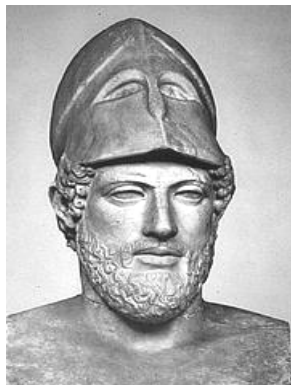


24	ROZKVĚT ATHÉN PO ŘECKO - PERS. VÁLKÁCH		
			
	Zjisti si z jiných zdrojů doplňující informace o Periklovi (vypiš také, z jakých zdrojů jsi čerpal)		
			
	ROZKVĚT ATHÉN PO ŘECKO - PERSKÝCH VÁLKÁCH		
- po vítězství v řecko-perských válkách se staly Athény nejbohatším a nejmocnějším městským státem v Řecku⇒měly silné loďstvo a tak se dařilo zámořskému obchodu⇒rozvoj zámořského obchodu zase vedl k rozkvětu řemesel v Athénách Atény za Perikla - největší rozkvět Athén nastal v době, kdy se stal předním athénským státníkem Perikles - Perikles navrhl vytvoření athénské námořní spolku, jehož členové přispívali již za války s Peršany do společné pokladny na loďstvo a výzbroj vojáků - vedení spolku a pokladny bylo svěřeno Athénám⇒ty toho využily a část peněz použily bez vědomí členů spolku na budování Athén⇒Athény se staly Periklovou zásluhou nejkrásnějším městem Řecka (např. velkolepé stavby na Akropoli, tržnice, lázně, veřejné budovy...) Válka mezi Spartou a Athénami - mezi Spartou a Athénami rostlo napětí⇒roku 431 př. n. l. vtrhli Sparťané do Attiky a rozpoutali tzv. peloponéskou válku - do války bylo postupně vtaženo celé Řecko – zpočátku se dařilo Athénám, ale oslabila je morová epidemie, * kvůli které zemřela za čtyři roky polovina obyvatel města (mezi nimi i Perikles) - Sparta, která se po deseti letech války spojila s Peršany, vybudovala loďstvo a donutila Athéňany, aby se vzdaly⇒Athény musely zbořit městské hradby, rozpustit Athénský námořní spolek a zrušit athénskou demokracii - Sparta se stala nejmocnějším státem, ale oslabení celého Řecka v peloponéské válce využila sílí makedonská říše, ležící na sever od Řecka			
	1) Můj název kapitoly 2) Z kapitoly jsem si zapamatoval 3) Nejvíce mě na tématu zaujalo 4) Co by mě ještě k tomu zajímalo 5) Proč se o tom učíme 6) Slovníček		
*morová epidemie			

25	ŘECKO POD NADVLÁDOU MAKEDONIE		
	Pokus se vyluštit tajenku a zjistit, jaký vztah má k Alexandru Velikému a popiš jeho říši.		
Centrum Alexandrový říše _ _ _ _ _ N Místo Alexandrový bitvy G _ _ _ _ _ A Alexandrova rodná země M _ _ _ _ _ E Město založené Alexandrem A _ _ _ _ _ E Alex. vojenská jednotka _ _ _ _ _ A Město s uzlem G _ _ _ _ _ N Řecky „Řecko“ H _ _ _ _ S Alex. titul v Egyptě F _ _ _ _ N Alex. vychovatel A _ _ _ _ _ S			
	ŘECKO POD NADVLÁDOU MAKEDONIE		
Makedonie • Makedonie byla zpočátku jen malým královstvím, které leželo na sever od Řecka • význam Makedonie vzrostl za krále Filipa II.⇒sjednotil zemi a brzy se zmocnil téměř všech řeckých městských států • Filip II. chtěl z Řeků a Makedonců postavit silné vojsko a s ním dobýt Persii - byl však zavražděn Alexandr Veliký a jeho říše • po Filipově smrti se stal králem jeho syn Alexandr*⇒rozhodl se pokračovat v tažení proti Persii • Alexandr zvítězil se spojeným řecko-makedonským vojskem ve všech bitvách a zmocnil se celé Persie • na dobytých územích (např. Egypt) založil Alexandr několik nových měst (Alexandrie) • k obyvatelům podmaněných území se choval přátelsky (uznával jejich kulturu i náboženství)⇒jeho cílem byl mír a soužití Řeků a Makedonců s místními obyvateli • pokračoval dál v tažení na východ – do Indie (došel až k řece Indu)⇒poté, co jeho vojáci odmítli jít dál byl Alexandr nucen vrátit se do Babylonu – tam v roce 323 př. n. l. zemřel • během svého tažení vytvořil Alexandr Makedonský největší říši, jaká do té doby existovala ⇒za to si od historiků vysloužil titul Alexandr Veliký Rozpad Alexandrový říše • po Alexandrově smrti si říši rozdělili velitelé jeho vojska na tři samostatné království ⇒ všechna království postupně ovládla římská říše (např. Egypt v roce 30 př. n. l.) Rozšíření řecké kultury • Řekové se díky tažení Alexandra Velikého usazovali na nově dobytých územích a stávali se součástí velké říše – zde pronikala zároveň i jejich kultura⇒ vzájemná výměna poznatků vedla k rozvoji vzdělanosti • promísením řecké a orientální kultury označujeme jako „helenistická“ kultura			
	1) Můj název kapitoly 2) Z kapitoly jsem si zapamatoval 3) Nejvíce mě na tématu zaujalo 4) Co by mě ještě k tomu zajímalo 5) Proč se o tom učíme 6) Slovníček		
*Alexandr Makedonský			
1			

26	KULTURA ANTICKÉHO ŘECKA		
😊			
🕒	Nakresli a popiš, tři základní typy řecké architektury		
	KULTURA ANTICKÉHO ŘECKA		
umění: z řeckého umění čerpá evropská kultura dodnes • architektura – skvostné jsou především veřejné stavby (chrámy, divadla, úřední budovy, stadiony...), materiál – kámen a mramor, řada zdobných prvků (sochy, sloupy, římsy, štíty), tři klasické řecké typy – dórský, iónský, korintský • výtvarné umění – proslulé je zejména řecké sochařství (zobrazuje krásu lidského těla), sochaři: Feidiás (tvůrce Parthenónu a Diovy sochy v Olympii), Praxitelés (socha Afrodyty) • literatura – k nejlepším dílům patří spisy dějepisné (Hérodotos, Thukydidés), filozofické i básnické, důležité bylo také umění pronášet proslovy – řečnictví (Demosthénes) • divadlo – hrály se dva typy her: tragedie (vážné hry s pochmurným dějem), tvůrci - Aischylos, Sofokles a zábavné komedie - Aristofanés • řecká divadla (amfiteátry) měla stupňovité hlediště a vynikala skvělou akustikou věda a vzdělanost • Řekové kladli velký důraz na vzdělání, vynikali v matematice (Pythágorova věta), ve fyzice (Archimédův zákon), dějepise („otec dějepisu – Herodotos“), zeměpise (Strabón) a lékařství (Hippokratova přísaha) • zabývali se také nejobecnějšími otázkami – filozofií („fileo sofia“ = láska k moudrosti). Mezi neznámější filozofy patří Sokratés, Arisotelés a Platón hry a sport • Řekové usilovali o harmonický ideál tělesné a duševní krásy – kalokagathia • od r. 776 př. n. l. se konaly olympijské hry – původně náboženské oslavy určené bohu Diovi • po dobu olympiád byl dodržován po celém Řecku posvátný mír • atleti soutěžili nazí a vítězové byli odměňováni pouze olivovým věncem, ale byli váženi do konce života. • disciplíny: běh na jeden stadion (192 m), hod oštěpem, diskem, zápas, pětiboj, běh těžkooděnců, dostihy • na myšlenku antických OH navázaly novodobé OH konané od roku 1896.			
	1) Můj název kapitoly 2) Z kapitoly jsem si zapamatoval 3) Nejvíce mě na tématu zaujalo 4) Co by mě ještě k tomu zajímalo 5) Proč se o tom učíme 6) Slovníček		
1			

27	VZNIK A POČÁTKY ŘÍMA		
	Na základě mapy a učebnice odpověz na otázky:		
		1. Který kmen osídloval Itálii ze severu? 2. Který kmen osídloval střed Itálie? 3. Který kmen osídloval jih Itálie? 4. Zjisti, která řeka protéká Římem? 5. Jak se nazývá největší pohoří v Itálii? 6. Co tvoří přirozenou hranici Itálie ze Severu? 7. Který italský kmen založil město Řím? 8. Jak zní latinský název pro město Řím? 9. V kterém roce údajně došlo k založení Říma?	
	VZNIK A POČÁTKY ŘÍMA		
Pověst o založení Říma a doba královská • Řím podle pověsti založili bratři Romulus a Remus - měli božský původ (otec bůh války Mars) a údajně je odkojila vlčice (symbol města Řím) • nejvyspělejší kulturu v Itálii vytvořili tehdy Etruskové⇒Římané od nich přejali architekturu (dlážděné ulice, domy z kamene, „forum Romanum“* a kvůli bažinám v oblasti města byla zbudována velká odvodňovací stoka „Cloaca maxima“ • zpočátku vládli v Římě etruští králové a poradní sbor starších úředníků - senát („senex“ – stařec) • poslední etruský král (Tarquinius Superbus) byl vyhnán roku 510 př. n. l a nastává období římské republiky Rozdělení obyvatelstva v Římě • společnost se v Římě dělila na několik skupin: 1) patriciové – z lať. slova „pater“ – otec, potomci starých urozených římských rodů, vlastnili většinu půdy, byli plnoprávní a mohli zastávat úřady 2) plebejové – z lať. „plebs“ – lid, potomci přistěhovalců nebo zchudlí Římané, rolníci, řemeslníci, obchodníci, bezzemci, nemohli být voleni do úřadů, byli neplnoprávní 3) ženy nebyly stejně jako v Řecku plnoprávními občany – neměly právo rozhodovat o veřejných záležitostech 4) vůbec žádná práva neměli otroci			
	1) Můj název kapitoly 2) Z kapitoly jsem si zapamatoval 3) Nejvíce mě na tématu zaujalo 4) Co by mě ještě k tomu zajímalo 5) Proč se o tom učíme 6) Slovníček		
forum Romanum			
1			

28	ŘÍMSKÁ REPUBLIKA		
			
	Postupně doplňuj na časovou osu důležité mezníky římských dějin		
	ŘÍMSKÁ REPUBLIKA		
• republika – z lat. „res publica“ - věc veřejná • každý občan (muž) získal právo podílet se na řízení státu • republiku řídili úředníci, kteří byli voleni římským lidem • v čele republiky stáli dva na rok volení úředníci - konzulové, které kontroloval a pomáhal 300 členný senát • v případě ohrožení Říma stál v čele státu jeden diktátor • byla svolávána i lidová shromáždění, která volila úředníky, hlasovala o přijetí zákonů, o válce a rozhodovala o trestech • plebejové nemohli být zvoleni do žádné funkce a začali se domáhat stejných práv a hrozili odchodem z Říma⇒ vynutili si zřízení tzv. tribunů lidu (úředníci hájící zájmy plebejů), měli právo veta – z lat. „veto“* - zakazují • byly sepsány zákony dvanácti desek (stejně zákony pro všechny římské občany)			
	1) Můj název kapitoly 2) Z kapitoly jsem si zapamatoval 3) Nejvíce mě na tématu zaujalo 4) Co by mě ještě k tomu zajímalo 5) Proč se o tom učíme 6) Slovníček		
Veto			
1			

29	OVLÁDNUTÍ APENIN. POLOOSTROVA ŘÍMEM		
	S využitím nápovědy popiš výzbroj a výstroj římského legionáře (kovový pancíř - ochrana hrudi, hranatý štít, oštěp, chrániče holení, kožené sandály, krátký meč, látková tunika, kovová přilba)		
	OVLÁDNUTÍ APENIN. POLOOSTROVA ŘÍMEM		
- Římané se již od svého vzniku museli bránit útokům mocnějších sousedů na Apenin. poloostrově - Boje s Keltů - poč. 4. st. př. n. l. napadli Řím ze severu Keltové a až na jeden římský pahorek (Kapitol) jej zpustošili ⇒ poté jen za cenu vysokého výkupného z Říma odtáhli *(„Vea victis“) Rozšiřování římského území - Římané také vedli obranné války proti Etruskům, ale nakonec se situace obrátila a Římané začali sami získávat území svých sousedů na Apeninském poloostrově -“Římané prohrávali bitvy, ale vyhrávali války“ - kromě podmanění Etrusků porazil Řím i řecká města na jihu Itálie*(„Pyrrhovo vítězství“) - v pol. 3. st. př. n. l. byl téměř celý Apenin. poloost. v římské moci (kromě severu, který patřil Keltům) Řím a ovládnutá území - na ovládnutých územích Římané uplatňovali politiku *“rozděl a panuj!“, obyvatelé ovládnutých území (provincií), kteří měli postavení spojenců Římanů jim museli pomáhat ve všech válkách Římská armáda - zpočátku neměl Řím stálou armádu – stát povolával vojáky jen v době války ze všech svobodných římských občanů (ti museli vlastnit nějaký majetek) - sloužit ve vojsku byla pro Římany nejen povinnost, ale i otázka cti a byla bezplatná - teprve na konci existence republiky mohli vstoupit do armády i nemajetní lidé a vojenská služba se stala povoláním (za službu získali vojáci plat – žold)⇒Řím tak získal stálou armádu - dobře vycvičené římské vojsko patřilo k nejobávanějším a nejúspěšnějším v celém starověku			
	1) Můj název kapitoly 2) Z kapitoly jsem si zapamatoval 3) Nejvíce mě na tématu zaujalo 4) Co by mě ještě k tomu zajímalo 5) Proč se o tom učíme 6) Slovníček		
*“Vea victis“			
*“Pyrrhovo vítězství“			
*“Rozděl a panuj!“			
* legie			
1			

30	PUNSKÉ VÁLKY		
😊			
🕒	V mapě si vyhledej a vyznač všechna území zmiňovaná v zápisu		
📄	PUNSKÉ VÁLKY		
- po ovládnutí Itálie soupeřil Řím o námořní nadvládu nad Středomořím s *Puny (s Kartágem) I. punská válka (pol. 3. stol. př. n. l.) - převahu na moři mělo Kartágo, na souši Římané, ale brzy se z nich stává námořní velmoc - poráží Kartágo a získávají Sicílii, Sardinii a Korsiku a činí si z nich své provincie - Kartágo si našlo náhradu za ztracené provincie v *Hispanii II. punská válka (konec 3. stol. př. n. l.) - kartaginský vojevůdce Hanibal se snažil obnovit moc Kartága a vydal se ovládnout Itálii - cestou z Hispánie, překročil Alpy (ve výpravě měl válečné slony) a vpadl do severní Itálie a v několika bitvách porazil Římany - Hanibal dokonce ohrozil i město Řím, ale nepokusil se jej dobýt - zatím se Římané vylodili v Africe a Hanibal byl odvolán z Itálie na obranu Kartága - v rozhodující bitvě poblíž Kartága byl Hanibal římským vojskem poražen - Kartágo kapitulovalo a přišlo o všechna mimoafrická území (Hispánii) a ztratilo své silné postavení III. punská válka (pol. 2. stol. př. n. l.) - Římané chtěli Kartágo úplně zničit a čekali jen na vhodnou záminku - Kartágo se bránilo v boji se sousedním královstvím ⇒ to byla záminka k vypovězení války a dobytí a zničení Kartága (r. 146 př. n. l.) - do pol. 2. stol. př. n.l. Řím porazil a ovládl Makedonii i Řecko a ovládl tak celé Středomoří			
✍️	1) Můj název kapitoly 2) Z kapitoly jsem si zapamatoval 3) Nejvíce mě na tématu zaujalo 4) Co by mě ještě k tomu zajímalo 5) Proč se o tom učíme 6) Slovníček		
*Punové (Kartágo)			
*Hispánie			
1			

31	SPARTAKOVO POVSTÁNÍ		
			
	Rozhodni se a šipkou přiřaď výroky ke správné skupině		
BOHATÍ ŘÍMANÉ		ROLNÍCI	
SNAŽÍ SE OBNOVIT ZPUSLÁ HOSPODÁŘSTVÍ ZAKLÁDAJÍ VELKOSTATKY ZADLUŽUJÍ SE A PRODÁVAJÍ PŮDU STÁVAJÍ SE BEZZEMKY A STĚHUJÍ SE DO MĚST LÉPE PRODÁVAJÍ SVÉ PRODUKTY ZAMĚSTNÁVAJÍ OTROKY (LEVNÁ PRACOVNÍ SÍLA) STÁT JE MUSÍ ŽIVIT NEMOHOU KONKUROVAT DOVOZU LEVNÝCH POTRAVIN Z PROVINCIÍ			
	SPARTAKOVO POVSTÁNÍ		
- vlivem dobovačných válek se do Říma dostávalo z podmaněných provincií velké množství peněz (z daní), levných potravin a surovin a otroků, což v důsledku vedlo k zániku republiky (viz aktivita) Problémy s otroky - otroci byli zejména cizinci – zajatci z válek, římstí občané si jich mohli kupovat na trzích - byli majetkem svého pána a pracovali za jídlo a skromný oděv, Římané je nazývali „mluvící nástroje“ - jejich pán mohl otroky libovolně trestat, dokonce i zabít - zvláštní skupinou otroků byli gladiátoři (*z lať „gladius“) – silní otroci, kteří byli cvičeni v různých druzích zápasu a pro pobavení Římanů pak bojovali proti sobě nebo s dravými zvířaty Spartakovo povstání - životní podmínky otroků se neustále zhoršovaly a proto se začali bouřit - k největšímu povstání otroků (téměř 100 000 otroků) došlo na jihu Itálie v letech 73 – 71 př. n. l. a vedl jej gladiátor Spartakus - Spartakus v čele povstalců několikrát porazil římské vojsko, ale díky nejednotě armády otroků bylo i toto povstání poraženo - díky Spartakovu povstání se situace otroků v Římě poněkud zlepšila ⇒ s otroky se začalo zacházet mírněji a spolehliví otroci mohli být propuštěni na svobodu			
	1) Můj název kapitoly 2) Z kapitoly jsem si zapamatoval 3) Nejvíce mě na tématu zaujalo 4) Co by mě ještě k tomu zajímalo 5) Proč se o tom učíme 6) Slovníček		
*gladius			
1			